

IV. Защитни търговски мерки на ЕС

- 1. Значение**
- 2. Защитна мярка от общ характер**
- 3. Антидъмпингова защитна мярка**
- 4. Антисубсидийна защитна мярка**
- 5. Мярка срещу порочна търговска практика**

1. Значение

Обикновените мита постепенно губят своето значение. 60% от вноса на неаграрни стоки в ЕС е с 0 % мито. Претегленото през обема на вноса средно мито при неаграрните стоки в ЕС е само **2.3%**

Но заплахите за нелоялна конкуренция продължават и е необходима нова, по-прецизна търговска защита!

Основните нови опасности са:

- **Дъмпинг**
- **Субсидиране на експорта**
- **Злоупотреби със стандартите и изискванията за безопасност (технически бариери пред търговията)**
- **Злоупотреби чрез международни картели**
- **Нарушения на правата на интелектуална собственост**

- В международната търговия винаги са се допускали защитни клаузи в договорите, които да гарантират страните-участнички срещу непредвидени обстоятелства и злоупотреби. Такива клаузи има и във всички търговски споразумения на ЕС, има и в ГАТТ.

2. Защитна мярка от общ характер

А) за страни-членки на СТО (чл. XIX на ГАТТ 94)

✓ ГАТТ 1994 – чл. XIX. Допуска се въвеждане на временни защитни мерки за ограничаване на вноса на определени стоки, когато вносът на тези стоки застрашава реално или потенциално да причини “съществена вреда” на местните производители.

✓ Прилагат се: след разследване; като се докаже

- реалната или потенциална опасност;
- връзката между вноса и опасността

✓ Правила за прилагане:

- Трябва да е насочена срещу всички страни, но може да има квоти по страни на доброволен принцип!
- Не може да е насочена срещу развиващи се страни!
- Трябва да е до 5 г. и постепенно да намалява силата ѝ.
- Трябва да има компенсация!

➤ **Инициативата трябва да дойде от държава-членка на ЕС и да се реализира чрез Съвета на ЕС. По това тази мярка се отличава от специфичните защитни мерки срещу дъмпинг и субсидии, където инициативата идва от заинтересованите фирми и се реализира чрез Европейската комисия.**

✓ **Не се прилага в ЕС поради следните причини:**

- **процедурата за започване на разследване и прилагане на санкции е твърде бавна;**
- **няма избирателен характер и се засягат много страни;**
- **необходимо е да се дават компенсации;**
- **не е ясно кога настъпва “съществена вреда” за местните производители;**
- **мярката е предназначена главно от развиващи се държави и не подхожда ЕС да я прилага.**

Б. Специална защитна мярка при вноса от някои трети страни

COUNCIL REGULATION (EC) No 625/2009

of 7 July 2009

on common rules for imports from certain third countries

Армения
Азербайджан
Беларус
Казахстан
Северна Корея
Русия
Таджикистан
Туркменистан
Узбекистан
Виетнам

(Китай)

По време на студената война тези страни ги наричат „страни с държавна търговия“ "State-trading countries" и за тях ЕИО въвежда квоти при вноса на определени стоки (текстил, метали, азотни торове, храни и др.). Тогава това са страните-членки на СИВ, КНДР и КНР. Куба не е включена. Формалната причина е както и сега – да не се допусне внос на субсидирани стоки, съответно дъмпинг.

С времето част от тези страни влизат в СТО и в ЕС. В момента регламента почти е загубил значение. Прилага се понякога за т. нар. засилено наблюдение на вноса, основно на стоманени изделия и азотни торове (enhanced **surveillance** of the imports).

3. Антидъмпингова защитна мярка (Регламент на ЕП и на Съвета на ЕС 2016/1036)

А) Определение на международния дъмпинг

Дъмпинг има когато экспортната цена на дадена стока (P_x) е под нейната нормална стойност (V_n)

Как се определя нормалната стойност?

В нормалния случай това е цената, която се заплаща за стоката от независими покупатели в страната на експортъора, т.е. това е вътрешната цена без косвени данъци и акцизи.

Ако експортърът не продава тази стока на вътрешния си пазар, ако в страната на експортъора има твърде ограничен пазар за тази стока и ако липсва нормална пазарна икономика и държавата влияе върху ценообразуването, следователно има опасност от субсидиране на експорта, то тогава нормалната стойност се определя по аналогия или се калкулира от Европейската комисия.

Б) Връзка между международния дъмпинг и икономията от мащаба

	Продажби			Променливи разходи			Фиксирани разходи		Стойност на бр.	Печалба
	Броя	Единич на цена	Сума	Броя	На брой	Сума	Общо	На брой		
Вътрешен пазар	1000	400	400000	1000	200	200000	200000	200	400	0
Експортен пазар	2000	300	600000	2000	200	400000	200000	100	300	0
Общо	3000	333	1000000	3000	200	600000	200000	67	267	200000

Но след като ценовата дискриминация може да е резултат на икономическа целесъобразност, свързана с икономията от мащаба, дали и в този случай трябва да се прилагат санкции?

Китай, Индия и други страни, чийто вътрешен пазар е твърде ограничен за по-скъпите стоки и това ги кара да разчитат главно на експорта за постигане на икономия от мащаба на производството, претендират, че това не е дъмпинг.

Ето защо антидъмпинговите мерки на ЕС и на някои други държави-членки на ОИСР ще продължат да са често предмет на оспорване в Арбитража на СТО от тези държави.

В) Фази в антидъмпинговата процедура на ЕС

❖ Започване на разследването

Въвежда се временно антидъмпингово мито, което отговаря на предполагаемия дъмпингов марж. Митото се начислява на специална сметка на Европейската комисия.

Изисквания за започване на разследване:

- ✓ Оплакване от мин. 25% от местното производство в ЕС
- ✓ Установена връзка между вноса по дъмпингови цени и разстройството на вътрешния пазар
- ✓ Наличие на предполагаем дъмпингов марж по-голям от 2%

$$DM = \frac{V_n - P_x}{P_x}$$

- ✓ Дъмпингов внос по-голям или равен на 3% от целия внос
- ✓ Дъмпингов внос по-голям или равен на 1% от вътрешното потребление

❖ Разследване

Целта е да се установи наличието или отсъствието на дъмпингов марж.

Ако вътрешната цена не може да се използва като нормална стойност, тя се определя по аналогия или се калкулира по следната формула:

$$V_n = C_v + C_f/n + P_n$$

където C_v са променливите разходи на единица продукция, C_f са фиксиранияте разходи за всички произведени единици, n е броя произведени единици, а P_n е средната печалба на единица продукция.

В) Фази в антидъмпинговата процедура на ЕС

❖ Започване на разследването

Въвежда се временно антидъмпингово мито, което отговаря на предполагаемия дъмпингов марж. Митото се начислява на специална сметка на Европейската комисия.

Изисквания за започване на разследване:

- ✓ Оплакване от мин. 25% от местното производство в ЕС
- ✓ Установена връзка между вноса по дъмпингови цени и разстройството на вътрешния пазар
- ✓ Наличие на предполагаем дъмпингов марж по-голям от 2%

$$DM = \frac{V_n - P_x}{P_x}$$

- ✓ Дъмпингов внос по-голям или равен на 3% от целия внос
- ✓ Дъмпингов внос по-голям или равен на 1% от вътрешното потребление

❖ Разследване

Целта е да се установи наличието или отсъствието на дъмпингов марж.

Ако вътрешната цена не може да се използва като нормална стойност, тя се определя по аналогия или се калкулира по следната формула:

$$V_n = C_v + C_f/n + P_n$$

Където C_v са променливите разходи на единица продукция, C_f са фиксираният разходи за всички произведени единици, n е броя произведени единици, а P_n е средната печалба на единица продукция.

Приключване на разследването

Това става със съгласието на наблюдаващия комитет, включващ представителите на държавите-членки.

Форми на приключване на разследването:

- **Доброволно задължение на експортъора да поддържа минимална експортна цена**
- **Въвеждане на окончателно антидъмпингово мито, равно на временното**
- **Въвеждане на окончателно антидъмпингово мито, по-малко от временното (върща се разликата)**
- **Въвеждане на окончателно антидъмпингово мито, по-голямо от временното**
- **Приключване на процедурата без санкция (почти не се среща)**

Срокът на постоянното антидъмпингово мито е 5 г. и става с решение на Съвета на ЕС (възможно е обжалване в Съда на ЕС).

❖ **Ревизия**

Извършва се най-малко след 1 година от въвеждането на постоянното мито.

По предложение на Европейската комисия или на засегнатата страна може да има ново разследване.

Може да има промяна на санкцията (смекчаване, отменяне, увеличаване).

Разкажете за разследването, започнато от ЕК срещу Египет и КНР на 21.2.2019 г.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:JOC_2019_068_R_0009&from=EN

5. Антисубсидийна защитна мярка

Уругвайски кръг от преговори под егидата на ГАТТ (СТО)

Споразумение по субсидиите и компенсационните мерки

Регламент на Съвета на ЕО 3284/94

Забранени субсидии (червена кошница):

- експортни субсидии (когато субсидията е насочена към увеличаване на експорта чрез намаляване на издръжките и по-висока конкурентноспособност на експортъора). Санкционират се и скрити субсидии, както и косвени субсидии (например намалени цени на доставките на стоки от държавни фирми).
- специфични субсидии – когато се предоставят на отделни предприятия, обикновено с експортна насоченост (това е прикрита форма на експортно субсидиране)

Допустими субсидии (зелена кошница):

- За научно-развойна дейност на предприятията (допуска се субсидиране до 75% при научна и до 50% при развойна дейност, забранено е да се субсидира маркетинга и да се дават парите за заплати на персонала).
- За екологични проекти. Допускат се само еднократни субсидии за покриване на конкретни нови нормативни изисквания. Субсидията трябва да е ограничена (остатъчна) и да не се използва за заплати. Да не е специфична, т.е. да се отпуска чрез търг.

Допустими субсидии (продължение):

☐ За малки и средни предприятия. Субсидирането трябва да е ограничено по размер - на едно отделно предприятие в течение на три последователни години не повече от 100 хил. евро. Субсидирането на образователни програми и професионалното обучение на предприемачи не се включва в горе указания лимит.

☐ За аграрни предприятия. Това става в рамките на Общата аграрна политика на ЕС. Трябва да има откъсване на субсидирането от обема на производството.

☐ За предприятия в изостанали региони. В националното законодателство на държавите – членки трябва да има ясно дефиниране на тези райони.

За изостанали региони в ЕС се приемат тези, където БВП на човек от населението е под 85% от средния за страната, безработица по-голяма от 110% от средната за страната. В рамките на регионална структурна политика на ЕС за изостанали райони, които могат да ползват субсидии чрез структурните фондове се определят тези райони, където БВП на човек от населението е под 75% от средното равнище за ЕС.

Жълти субсидии

Това са отрасловите (неспецифични) субсидии.

Докладват се в Европейската комисия и там се взема решение, дали са допустими. Ако се вземе такова решение и има санкция по линия на СТО, то държавата-членка не носи отговорност.

B. Anti-subsidy investigations (chronological by date of publication)

Product	Country of origin	Regulation N°	OJ Reference
Hot-rolled flat products of iron, non-alloy or other alloy steel	P.R. China	Commission Regulation (EU) 2017/969	L 146; 09.06.2017, p.17

Окончателни антидъмпингови мерки (АДМ) и
антисубсидийни мерки (АСМ), въведени от ЕС през 2009 г.

Внасян продукт	Произход	Вид мярка	Мито (%)
Крепечни изделия от стомана	Китай	АДМ	26,5 – 79,5
Кабели и жици	Китай	АДМ	0,0 – 31,1
Свещи битови и подобни изделия	Китай	АДМ	0,0 – 48,4
Биодизел	САЩ	АДМ	€68,7 - €198
Тел и пръти от стомана	Китай	АДМ	7,9
Алуминиево фолио	Армения, Бразилия	АДМ	13,4 17,6
Безшевни стоманени тръби	Китай	АДМ	17,7 – 27,2
Биодизел	САЩ	АСМ	€211,2 - €237

TABLE 2

Evolution of new anti-dumping and anti-subsidy investigations during the period 1 January 2013 - 31 December 2017¹³

	2013	2014	2015	2016	2017
Investigations in progress at the beginning of the period	28	11	20	20	20
Investigations initiated during the period	9	16	14	15	11
Investigations in progress during the period	37	27	34	35	31
Investigations concluded :					
- imposition of definitive duty or acceptance of undertakings	15	3	11	7	12
- terminations ¹⁴	11	4	3	8	2
Total investigations concluded during the period	26	7	14	15	14
Investigations in progress at the end of period	11	20	20	20	17
Provisional measures imposed during the period	6	2	10	9	2

**New investigations concluded by the imposition of definitive duties
during the period 1 January – 31 December 2017**

A. Anti-dumping investigations (chronological by date of publication)

Product	Country of origin	Regulation N°	OJ Reference
Stainless steel tube and pipe butt-welding fittings	P.R. China, Taiwan	Commission Regulation (EU) 2017/141	L 22; 27.01.2017, p.14
Heavy plate of non-alloy or other alloy steel	P.R. China	Commission Regulation (EU) 2017/336	L 50; 28.02.2017, p.18
Hot-rolled flat products of iron, non-alloy or other alloy steel	P.R. China	Commission Regulation (EU) 2017/649	L 92; 06.04.2017, p.68
Lightweight thermal paper	Rep. Of Korea	Commission Regulation (EU) 2017/763	L 114; 03.05.2017, p.3
Seamless pipes and tubes of iron (other than cast iron) or steel (other than stainless steel), of circular cross section, of an external diameter exceeding 406,4 mm	P.R. China	Commission Regulation (EU) 2017/804	L 121; 12.05.2017, p.3
Concrete reinforcement bars and rods (rebars)	Belarus	Commission Regulation (EU) 2017/1019	L 155; 17.06.2017, p.6
Hot-rolled flat products of iron, non-alloy or other alloy steel	Brasil, Iran, Russia, Ukraine	Commission Regulation (EU) 2017/1795	L 258; 06.10.2017, p.24

5. Мярка срещу порочна търговска практика

- **Принципната разлика между този вид защитни мерки и описаните по-горе е в тяхната посока. Защитните мерки от общ характер, антидъмпинговите и антисубсидийните мерки действат навътре, т.е. те имат за цел да предпазят вътрешния пазар от нелоялни търговски практики. Мерките срещу порочни търговски практики на други (трети) страни действат навън, т.е. те имат за цел да защитят износителите от ЕС срещу ограничителни мерки, прилагани срещу тях на външни пазари.**
- **Страната, която ограничава достъпа до своя вътрешен пазар на стоки от ЕС, понася санкции, изразяващи се в отмяна на преференции или във въвеждане на допълнителни мита или количествени ограничения при вноса на нейни стоки в Съюза със същия финансов ефект!**
- **След създаването на СТО, мерките, насочени срещу порочни търговски практики на трети страни се приемат от Съвета на ЕС на базата на съответните решенията на Арбитража на СТО.**

Разкажете за дела в Арбитража на СТО, където ответник е ЕС
https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/dispu_by_country_e.htm 16